EEN
Warachtich verhael van
den treflijcken slach / geschiet voor Gibraltar, onder het beleyt van den Eerentfesten ende Man-haftigen Heere Jacob van Heems-kercke, Admirael: waer door wel een-en-twintich schepen verovert zijn / tot groote schade des Spaengiaerts.

DEn Vromen ende Man-haftighen Admirael / Heer Jacob van Heemskercke / is tot Godes eere ende welstandt des Vader-lants / met de andere by-wesende Schepen uyt Tessel vertrocken den 25 Meert / 1607 / ende zijn den 27 in Engelandt onder't Eylandt van Wicht voor de Loes ghecomen / ende hebben daer de Zeeusche ende Rotterdamsche Schepen ghevonden. Sy zijn den 29 t'seyl ghegaen. De Admirael Heemskerck was op het Schip Æolus ghenaemt: daer Capiteyn op is Pieter Willemszoon. De Vice-Admirael Alteras / op het Schip ghenaemt den Rooden Leeu van Zeelandt. De Schout by nacht was Moeye Lambert van Rotterdam / op het Schip den Tygher. Sy waren dertich Schepen sterck: te weten / 26 Oorlogh-schepen / ende vier Victualy Schepen. Sy zijn naer de Spaensche Cust geloopen / ende hebben haer ontrent de Reviere van Lissebon ghehouden: Alwaer den Admirael kundtschap creegh / soo van Fransche als Engelsche Schepen die vande Strate quamen / ende oock van S. Lucas ende Cales / datter ontrent twintich soo Gallioens als andere schepen van Oorloge hun onthielden inde Baye of Straet van Gibraltar / ende de nauwe Zee cruysten / om alle de Hollandtsche schepen aen te halen / die in of uyt de Straet quamen; Dat zy al-reede 13 schepen aen-ghehaelt / en het Volck op de Galeyen ghesmeten hadden. Daer-om heeft dien Man-haftighen Admirael ter Zee-waert in gheseylt / om de hooghde van de Cap van Vincent te crijghen: ende de hooghde hebbende / heeft hy't naer den Wal ghewent / ende also langhs de Condaet en Port a Port gheloopen / voor't Landt van Calis Malis: hebbende den 24 April teghen den avondt de stadt Calis Malis ghepasseert / ende dien selven nacht de Straet in-gheloopen. Des morghens wesende den 25 April / op S. Marcus dagh / heeft hy voor Gibraltar achthien schepen ghevonden. De neghen waeren Gallioens wel ghemonteert ter Oorloghe / met groote menichte van sware Metalen stucken / ende groote ghetal van Soldaten. Het minste van allen had de 250 man. Noch een Oorlogh-schip / oock wel ghemonteert van Volck ende gheschut: Noch seven schepen die zy inde Strate ghenomen hadden / daer zy mede soldaten op ghedaen hadden / door dien dat zy vanden Hertoge van

van S. Lucas ghewaerschout waeren/ dat zy op haer hoede souden wesen: want de Geusen (so zy die noemden) met hare schepen voor handen waren. Des morghens van S Marcus dagh voornoemt/ creghen zy kundtschap van Calis Malis/ dat onse schepen daer tsavonts te vooren voor't Landt gheweest hadden: Daer-om was een yeder op zyne hoede. Het achtiende schip was van Lubeck/ eñ hiete de Bonte Koe: het welcke met vryen wille daer ghecomen was/ om dat het inden wint was/ om op bequamen wint de Straet uyt te loopen: want het wilde naer Calis Malis.

Den Admirael heeft zynen Raet aen boort doen comen/ ende ordre gestelt in't abborderen ende slaen teghen den Vyandt: te weten/ dat zyne E. met den Capiteyn Moeye Lambert/ den Admirael vanden vyant aen boort souden smyten: eñ voorts d'andere schepen oock/ te weten/ twee een Gallioen. Hy riep zynen Concstabel/ ende beval hem niet te schieten/ dan als hy heel naer wesen soude. Den Schipper beval hy dat hy het ancker voor den boech soude laten druppen/ ende als hy soude hooren dat het soude craken/ dat hy dan eerst het ancker soude laten vallen. Hy beval den Stuer-man selfs aen het Roer te gaen/ ende den Spaenschen Admirael voor zynen boech leggen. Hy beloofde hondert stucken van achten den ghenen die den Spaenschen Admirael de vlagghe soude af-halen/ het welcke eenen Trompetter gedaen heeft/ die den 26 zijn wel verdient gelt heeft ontfanghen.

Als nu ons Scheeps-volck Godes naem aen-geroepen hadden/ eñ malcanderen den dronck van ghetrouwichept hadden toe ghedroncken/ so seylden zy lustigh op den vyant aen/ waer-op den Admirael Don Joan Alvares Davila (op het Gallioen ghenaemt S. Augustijn/ groot ontrent 400 lasten/ op-hebbende 400 soldaten/ behalven 't Boots-volck met zyne andere schepen) weynich paste/ hem docht hy was ons alleẽ machtich/ doen wy eerst aen-quamen/ dochten wy als niet in hare ooghen: Doch hooch-moet is den voor-bode van de neder-laghe. Zy laghen onder het gheschut van't Casteel ende verwachten ons stoutmoedichlijck. Daer waren 17 Oorlooch schepen/ waer onder waren neghen Gallioens/ ende d'andere schepen naer advenant/ mitsgaders noch seven oft acht Coop-vaerders.

Onsen Admirael heeft ten eersten/ volgende de gestelde ordre den Spaenschen Admirael aen boort ghesmeten/ ende hy aen boort zijnde/ is de voorschreven Capiteyn Moeye Lambert hem ter hulpe gecomen/ ende mede aen boort ghelept.

Het stout hoveerdich herte des Spaenschen Admiraels begon te flauwen/ begon in de schoenen te sincken: Hy heeft zyne touwen af-ghehouwen/ meenende naer den gront toe te dryven. Des niet tegẽs-staende/ is naer drie uren vechtens de voorschreven Admirael verovert ghewordden.

Haren Vice-Admirael wiert naer de selve orden oock aen gerant (van de mope Boer ende Symon Jansen van Edam) eñ is door geweldich schieten eñ enteren mede verovert. Maer also de brant daer-inne raeckte/ hebben de onse met alle neerstichept niet sonder ghevaer ende perijckel van hem afgeset/ blyvende het selve tot het Water toe af brandende: waer door zijn resterende schips-volck eens deels verbrandt ende eens deels over boort springẽde verdroncken is. De zeylen van eenige onser schepen zijn door het springẽ van des vyants buscruyt in brande geraect. Sommige vã de vyant hielden

hare

hare anckers af eñ dreven aen gront. Daer na verlieten sy de schepen eñ staken den brant daer in/ als een Galioen dat lach tusschẽ langen Hendrick/eñ de nieuwe Hoorns-man/ ende het schip de Gouwen Ster/ Jacob Jansen van Edam/sach dat de Vice-Admirael zyne vlagghe quijt was/soo liet het doen een vlag van zijn focke-stengh waepen als Vice-Admirael:doch desen tweeden Vice-Admirael geraecktẽ in brant tot zynen boech toe:doch niemãt van haer en sach na den brant:want het dructe haer te hart. Dese vlag stont lang en waeyde/doch wiert af gehaelt van dẽ Trompetter vã Cleyn-sorgh/ die zyn levẽ waechde/ende te loon creech vijftich Realen. Dit gevecht duerde ontrent drie uren/ ende was seer lustich voor onvertsaechde herten aen te sien: de Spaengiaerden sprongen over boort/ende wierden vele met musketten doot geschoten:ons volc was onvertsaecht/ liever hebbende heerlijck te vechten/dan schandich te vluchten.

Des anderẽ daechs dẽ 26 dito sagẽ wy wat schade de vyant vã den onsen geleden hadde/also wy van 21 schepen al-daer eerst op de Reede gevonden/ niet meer en vernamen dan 2 Galioens/ die seer hooch aen dẽ gront lagẽ gedreven/ mitsgaders noch een groot Frans schip eñ een cleyne jacht/die niet doenlijck en was af te halen/ende oock ooghenschynelijck daer niet en sullen af-geraken. Daer beneffens noch drie Fransche Coopvaerders die haer in onse Vloot begaven. So dat wy van alle de schepen die wy daer vonden/so vriẽt als vyant/maer sevẽ en vondẽ overgeblevẽ: de andere zijn so door ons als door den vyant in brant geraect: waer onder warẽ den Admirael/Vice-Admirael/eñ arriere Admirael vandẽ vyant/neffens noch vier groote Galioenen/behalven de voor verhaelde schepen. Den Admirael ende Vice Admirael van den vyandt zijn inden slagh doot gebleven/eñ wel duysent vande hare verslagen/behalven de ghene die in groote menichte zijn verdroncken. Sy hadden oock (als ghesept is) veel soldaten op hare schepen/jae daechs te voren noch 300 musquettiers ingenomen/ waer van wy vier vaendelen becomen hebben. Wy hebben noch in onse Vlote dẽ Sone van dẽ Spaenschen Admirael (die op des selfs schip als Capiteyn commandeerde) gevangẽ/ uyt mede lyden om dat hy hem soo vroom verweerde.

Tot hier toe is het ons al voor Wint geweest: doch onder dese vreucht is droefheyt/onder dit suycker is galle vermengt: want onsen cloecken Admirael is vromelijck voor het Vaderlandt ende Godes eere strydende/ uyt dit leven geruckt. In't abordeeren met de eerste scheute is hem zijn slincker been tot boven aen het lichaem afgeschoten:waer af hy deser Werelt overledẽ is/ naer hem een eeuwighe name naer latende.

Zyne doodt en maeckte geen cleyne verslagentheyt onder ons volck:doch gaf wederõ oorsake dat sy te yveriger aenvielẽ/ eñ niemãt het levẽ en spaerden. Daer is oock/niet tegenstaẽde dese droeve doot/by Capiteyn Verhoef/ ende den Hopman Steven Jansen (die met 24 van zyne soldatẽ op des selfs schip was/ eñ ooc met eenen cogel door zynen slinckẽ arm geschotẽ was) besloten tot den uyterstẽ toe te vechtẽ/eñ hebbẽ also met de andere Capiteynen vande Vloot eene heerlijcke overwinninge vanden vyandt ghecreghen. Wy hebben mede verloren den Capiteyn Hendrick Jansz. de lange/alias langhen Hendrick/ende neffens hem door de heele Vloot ontrent 100 mannen doot/ ende 60 s waerlijck ghequetste.

De

De twee victuali schepẽ van Jacob van Muyen ende Cornelis Fransz.
zijn gecomen met het doode lichaẽ vanden Admirael Heemskercke/t'welck
gebalsemt is/mitsgaders eenige sware gequetste. Het meerderẽ deel der vic-
tualie is vã haer gelicht/eñ aende Capiteynẽ die het vã doẽ haddẽ/gelevert.

Dit moeste ick tot een vreemdichept hier by voeghen/ dat als den Admi-
rael vanden vyandt bevochten werdt van onsen Admirael / ende den Vice-
admirael dat siende dat het so toe-ginck / beval terstont datmẽ ses oft seven
gevangenen soude door-steecken/ende eenen daer nae toe gaende/werdt ghe-
schoten: terstont werde weder-om eenen anderen ghesonden/dat een Moor
was/ende de plaetse openende daer de ghevanghens waren/werde oock ge-
schoten: ende de ysers vast vlieghende brack der ghevanghens haer ketten/
ende werden alsoo los: desen Vice-admirael werde oock vande Hollanders
over-vallen/ende de ghevanghens salveerden haer byden onsen/ Gode danc-
kende van haer soo haestighe verlossinghe.

Den 27 dito zijn de andere schepen opwaerts gevarẽ/eñ op de Reede van
Tetuan vervallen in Barbarien/al-waer den Raet met alle de Capiteynen
aen boort geweest zijn. Ende also de Vice-Admirael Alteras succedeerde in
de plaetse van den Admirael Heemskercke/ so hebben sy den Capiteyn Pie-
ter Willemsz. Verhoef in zyne stede ghecosen.

Den 28 dito quam sommige Overheyd van de witte Mooren aen boort/
die met eer-schoten ontfangen warẽ in't aen-comen/als oock in't af-varen.
Sy genoechden heel wel dat de Spaengiaert van ons was verslaghen.

Desen 29 dito waren vele van ons volck aen lant/eñ inde stadt Tetuan/
welcke eene stercke stadt is) De Inwoonders bewesen ons volc groote eere
eñ vriẽtschap/om dat sy over winninge over dẽ Spaẽgiaert haddẽ gecregẽ.

Hier aen sietmẽ/weerde Nederlanders/dat de Spaengiaert niet alleẽ van
ons Nederlanders/maer ooc van de Barbarische menschen van herten ge-
hatet worden/dat elck zynẽ ondergang wenschet/eñ sich verblydet/ als dien
wreeden Landt-slicker den onrechtveerdigen roof met zijn bloet moet uyt-
spouwen. Daerom zijn die volckeren te prysen/die aen de over-wonnene be-
leefthept bewysen eñ altijt gedencken/dat het gene dat sy eenen anderen on-
rechtveerdichlijck sullen gedaen hebben/haer met volle mate sal toegemeten
worden. God/den oorsprong van alle verwinninge/late onse Nederlanders
altijt nederich van herten voor hẽ wesen/ dat sy tot Godes eere eñ welstant
des Vaderlants (ende niet om eygene eere en gewin) hare vrome eñ manhaf-
tighe daden begaen: want die sich voor Gode vernedert/ dien wordet ver-
hoocht in het eynde.

FINIS.

Ghedruckt by my Adam Jansz. Anno 1607.